اختر

مطبعه و اداره خانهٔ ﴿ اختر ﴾ در راستهٔ بابعالی است نمرهٔ ﴿ ۲۵ ﴾ درکارهای متعلق باداره به آقا محمد طاهر رجوع میشود ۰

اسامیٔ وکلای کرام در ممالك دور و نزدیك کاهی درصفحهٔ آخرین نکاشته خواهد شد ۰

روز چهارشنبه ۱۹ محرم‌الحرام سنه ۱۲۹۸
۱۰ کانون‌اول‌رومی و ۲۲ ماه دیسامبر ۱۸۸۰

﴿ تعرفهٔ بدلات سالیانه ﴾

دارالسعادهٔ اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیکر ممالك محروسهٔ عثمانیه ۷۵ قروش صاغ
ممالك محروسهٔ ایران ۲۵ قران
ممالك هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالك روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالك اروپ و عربستان ۲۵ فرانك
یك نسخه ۶۰ پاره‌است
اجرت پوست همه جابعهدهٔ اداره است ۰

﴿ این‌نامه ازهرکونه‌وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیك و علم و ادب و دیکر منافع عامه سخن می‌کوید ۰ هفتهٔ یکبارطبع می‌شود ۰ اوراق ﴾
﴿ و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد ۰ درنوشتن کاغذهایی که‌ازخارج میرسد اداره آزاداست ۰ کاغذی‌را که نوشته نمی شود ﴾
﴿ صاحبش نباید استرداد بکند ۰ کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد ۰ ﴾

تلکرافها

﴿ از پاریس ۱۵ محرم ﴾ ازجانب دولت فرانسه بمسیو تیسو سفیر خود مقیم اسلامبول یکقطعه نشان (لژون‌دونور) از درجهٔ(اوفسیه) اعطا کردیده است ۰

﴿ از پاریس ۱۳ محرم ﴾ روزنامهٔ (تان) منطبعهٔ پاریس درمقابل یك مقالهٔ مخصوصی که روزنامهٔ (تایمس) نوشته بوده است درضمن مقالهٔ مخصوص خود میکوید ۰ تکلیفی که پیشتر دولت فرانسه در بارهٔ دولت یونان بمیان آورده بود آنوقت از جانب همهٔ دولتها تکلیف مذکور پذیرفته شده وضع تکلیف عمومیٔ اروپ را حاصل نموده بود ۰ پس ازآن دولت انکلیس بنام اجرای احکام عهدنامهٔ برلین بپارهٔ اقدامات برخواست۰ بنابراین اکنون قطع وفصل مسئلهٔ حدود یونان تنها بدولت انکلیس راجع است۰

اخبارنامهٔ مذکور علاوه برآن میکوید ۰ از جانب دولتها اقدامات بکار برده خواهد شد که ۰ مسئلهٔ تحدید حدود یونان را درمیان دولتین عثمانی و یونان بخوبی انجام داده شود ۰

﴿ ازچتینه(مقرحکومت‌قره‌طاغ)۱۴محرم ﴾ از جانب حکمران قره طاغ بمناسبت اینکه‌مسئلهٔ اولکون بطور صلح و مسالمت بانجام رسید بدو لتهای بزرك بیان تشکر و سپاسداری کرده شده است ۰

﴿ از پاریس ایضاً ﴾ اینکه شایع شده بودحکمران تونس‌خیلی ناخوش‌است ودرسرحد تونس خیلی عساکرفرانسه جمع‌شده است‌بکلی‌بی اصل است ۰

﴿ ازرؤم ۵ محرم ﴾ مسیو کاروی‌رئیس وزرای دولت ایتالی امروز درمجلس اعیان خطابهٔ خوانده ضمنا ازاقدامات فوق‌العادهٔ مسیو کلادستون رئیس وزرای‌انکلستان که‌درباب نکاهداری اتفاق اروپ بکار برده‌است اظهار تشکر وسپاسداری کرده نیز بیان نموده است که‌برای وقوع بعض شورشهای ملحوظ اندیشه وتوهم جایز نیست ۰ زیرااز برقراریٔ اتفاق اروپ امیدواری حاصل است ۰

وزیرمشارالیه درآخر سخن اظهار داشته‌است اینکه‌میکویند درباب انجام دادن مسئلهٔ یونان یك‌مجلس حکم ازجانب دولتها تشکیل خواهدیافت هنوز ازجانب هیچ کدام ازدولتها دراینباب‌تکلیفی بمیان آورده نشده‌است ۰ ولی احتمال میرود که‌دراین‌نزدیکی دراین خصوص تکلیفی بوقوع برسد ۰

﴿ از پاریس ایضاً ﴾ تحریرات عمومی که اینروزها ازجانب باب عالی بسفرای عثمانی مقیمین درباهای دولتهای بزرك فرستاده شده‌بود دراروپ موادسیاسیٔ تحریرات مذکوره درنزد عموم موقع حسن قبول یافته‌است ۰ تحریرات مذکوره برای انجام دادن مسئلهٔ یونان بمقام فال خیری کرفته شده‌است ۰

﴿ از پاریس۱۵ محرم ﴾ جناب‌موسوروس پاشا سفیر دولت عثمانی که مامور سفارت لندن است امروز در پاریس باتفاق عطوفتمآب اسعد بیك افندی سفیر دولت عثمانی باوزیر خارجیهٔ فرانسه ملاقات نموده است ۰

بسیاری از اخبارنامها میکویند دولتهای بزرك در مجلس کونفرانس برلین بدولت عثمانی تنها توسطی نموده در خارج ازنصایح دوستانه تکلیفی نکرده اند ۰

﴿ از بکرش ایضا ﴾ در جواب خطابهٔ که دیروز از جانب حکمران رومانیا در مجلس اعیان خوانده شده بود نوشته شدن تشکرنامهٔ درمجلس مذکور باکثریت آراء پذیرفته شده است ۰ مجلس اعیان ومجلس مبعوثان را بجهة ختام یافتن مسئلهٔ ولیعهدیٔ حکمرانیٔ رومانیا کمال خشنودی حاصل شده است ۰

نقاط دیکر تشکرنامهٔ‌مذکورکه دربارهٔ وضع پولیتیك داخلی و خارجیٔ حکومت رومانیا بود باندك تغییری از جانب مجلس پذیرفته شده است ۰

﴿ از رؤم ۱۶ محرم ﴾ روزنامهای ایتالی یك کاغذ (مسیو منوتی) فرزند (کاریبالدیٔ) مشهور را نشر نموده اند ۰ مومی‌الیه در کاغذ مذکور شایعهٔ را که میکفتنداز نزد او ماموری پیونانستان برای مذاکرهٔ فرستاده شدن فرقهٔ

ان داو طلبان ایتالی روانه شده است تکذیب نموده و اعلان کرده‌است که • از جانب من هیچ کس برای اینکونه مذاکرات باتن فرستاده نشده است •

﴿ از پاریس ۱۷ محرم ﴾ در باب انجام دادن مسئلهٔ یونان فقرهٔ که شایع شده است یك کومیسیون حکم مرکب از مرخصهای دولتهای بزرك تشکیل خواهد یافت مطلبی است که‌پیش از وقت شیوع یافته است • اگرچه درمیان در بارهای اروپ دراینباب مخابرات رد و بدل میشود ولی تاکنون هیچگونه تکلیفی دراین‌خصوص بمیان نیامده است •

﴿ از برلین ایضا ﴾ اخبارنامهٔ (المان شمالی) دریك مقالهٔ مخصوصی خود نوشته است که • بجهة برداشته شدن اختلافاتی که درمسئلهٔ حدود یونان درمیان دولتین عثمانی و یونان است درحالتیکه تشکیل کومیسیون حکم از جانب همهٔ دولتها پذیرفته بشود و نیز دولتین عثمانی و یونان بتشکیل مجلس مذکور راضی بشوند و تعهد نمایند که بوجهی ازقرار داد مجلس مذکور تخلف نخواهند نمود دولت المان‌نیز آنوقت درخصوص انعقاد کومیسیون حکم‌باسایر دولتها همراهی خواهد نمود •

﴿ توجیهات ﴾

متصرفیٔ سنجاق (موش) بسعادتمآب طوسون پاشا متصرف‌سابق حکاری •

متصرفیٔ یوزغاد بسعادتمآب هادی پاشا متصرف اسبق قیصریه • توجیه فرموده شده‌است •

بجناب عطوفتمآب شفقتی افندیٔ‌آمدیٔ دیوان همایون دوم درجهٔ‌نشان عالیٔ‌عثمانی •

بسعادتمآب عابد پاشای میرلوا مدعیٔ عمومی دیوان جنك اناطولی یکقطعه نشان ذیشان‌مجیدی ازدرجهٔ‌سوم تبدیلا احسان‌فرموده‌شده‌است •

داخلیه

بموجب خبرهایی که از جانب‌حجاز مغفرت طراز رسیده‌است‌امسال‌مقدارحجاج‌ذوی‌الابتهاج بیش ازدویست هزار بوده است بحمداه والمنه باهمهٔ این‌کثرت درمیان حاجیان ناخوشی وفلان نبوده درنهایت آسودکی اعمال خود شان را بجا آورده اند •

از جانب دولت (اسپانیا) بجناب ابهت و دولتمآب قدری پاشا رئیس‌سابق وکلای‌دولت علیه و جناب عابدین پاشا وزیر خارجیهٔ سابق بهرکدام یك قطعه نشان (شارل‌سوم)و بجناب دولتمآب جدی پاشا سرقرنای اعلا حضرت پادشاهی و عطوفتمآب منیر بیك افندی رئیس تشریفات عمومی و عطوفتمآب ارتین افندی مستشار وزارت خارجیه نخستین درجهٔ نشان (ایزابل) اعطا کرده شده است •

واپور همایون طلیعه درحالتیکه یك‌فوج ازعساکرشاهانه وخیلی مهمات‌را حامل‌بوده است ازخلیج درسعادت بجانب (قلعهٔ‌سلطانیه) حرکت نموده است • ازقراریکه اخبار نامها مینویسند واپور مذکور قدری ازمهمات محمولهٔ خودرا بقلعهٔ سلطانیه بیرون آورده پس ازآن بلنکرکاه (غلوص) عزیمت خواهدنمود •

(عسیر)نام واپور همایون که‌درخدمات نقلیهٔ بکار برده میشود پریروز بدرسعادت وارد شده‌است • عزتمآب‌دانش بیك افندی شهبندر دولت علیه‌مقیم (راگوزه) ویکی ازصاحب منصبان بحریهٔ دولت اوستریا باواپور مذکور باسلامبول واردشده‌اند • بمناسبت‌تسلیم‌اولکون خیلی مهمات‌جنك‌واسلحه‌را نیز ازاولکون‌گرفته بدرسعادت‌آورده‌است •

هیئت کومیسیون مختلطرا که‌برای قطع وفصل وتعیین حدود تازهٔ قره طاغ تشکیل یافته ومقرراست که‌اینروزها بسمت حدود حرکت نمایند ازجانب دولت علیه نیز دونفر کومیسر معین خواهد شد • ودراینباب ازجانب بابعالی بجناب درویش پاشا کوماندان عساکرشاهانه دستورالعمل داده‌شده است‌که • در بارهٔ کومیسیون مذکور تاختام مأمور یتشان معاونت لازم‌را بعمل بیاورد • ونیز بابعالی دراین خصوص بهیئت سفرای دولتهای اروپ یك‌قطعه تحریرات نوشته ضمناً تامینات داده‌است که‌هیئت کومیسیون‌را درآنصفحات مکروهی روی نخواهدداد •

بمناسبت اینکه سال گذشته مزروعات سنجاق (کوتاهیه) از صدمهٔ ملخ در معرض تلف برآمده بوده است از جانب حکومت سنیه فقرای آنسامان راکه عاجز از تادیهٔ مالیات و بدلات عسکری بودند مهلت داده شده است‌که مالیات و بده دیوانی‌را سال آینده بحکومت برسانند • و دراینباب بمقام متصرفی کوتاهیه دستور العمل داده شده است •

بموجب خبر های آخری ازجای بسیار موثوق ومعتبر اطلاع حاصل نمودیم‌که • درجنك آخری لشکر ایران باشقیای اکراد و شیخ عبیداه و یارانش تلفات کلی‌داده‌شکست فاحش یافته‌اند• بعدازآنکه جمعیت اشقیا بکلی منهزم ومتفرق شده و پسرش صدیق زخم سنگینی برداشته‌است بابقیةالسیوف بانواع‌مشقت خودرابه (نوچه) که‌مسکن اصلیٔ خودشان‌است انداخته است • جزوآقای نمك بحرام نیز بخاك دولت علیهٔ‌عثمانی فرارنموده‌است • سایررؤسا وافراد که‌ازصدمهٔ شمشیر عساکرمنصوره خلاص شده‌بودندازدر استیمان ومتابعت درآمده اسلحهٔ خودرا تسلیم کرده‌اند • دولت‌نیز ازسرتقصیرات ایشان درگذشته عفو عمومی دربارهٔ آنان‌اعلان واحسان شده است • اهالی نیز هر کس بکسب وکار وزراعت خودمشغول گردیده آثاری ازشرارت واشقیای اکراد درخاك‌ایران باقی نمانده‌است •

اخبارنامهٔ (فاردو وسفور) بجهة نوشتن پارهٔ مقالات بر خلاف منافع دولت علیه از جانب ادارهٔ مطبوعات بموجب قرار دادمجلس وکلا تا مدت‌سه ماه تعطیل یافته • اخبارنامهٔ(تراکی)

که بزبان رومی طبع ونشر میشد نیز بهمین ملاحظات بکلی لغو و ابطال گردیده است ۰

از جانب دولت فرانسه یك قطعه نشان مرصع (لژیون دونور) برای تقدیم شدن باعلا حضرت پادشاهی بسفارتخانهٔ دولت مشارالیها رسیده بود ۰ مقرر بوده است که امروز نشان مذکور بتوسط جناب (مسیو تیسو) سفیر فرانسه باتشریفات لازم درسرای همایون (یلدز) باعلا حضرت پادشاهی تقدیم بشود ۰

دو نفر از فرزندان کراندوك نیکولا ولیعهد دولت روس از چند روز باینطرف بهمراهیٔ والدهٔ خودشان بخلیج درسعادت وارد شده‌اند ۰ از قراریکه اخبارنامه‌امینویسند کویا مشارالیهما چند روز پیش درسرای همایون یلدز ازحضور اعلا حضرت اقدس پادشاهی شرفیابی حاصل نموده‌اند ۰

شهاب‌الدین افندی نامی ازفضلا وعلمای بنام (قزغان) اززیارت بیت‌الحرام بدرسعادت وارد شده درمنزل جناب رشادت مآب شیخ سلیمان افندی پوست نشین درکاه بخارا بطور مسافرت منزل گزیده‌است ۰

کومپانیٔ (مسیو هانسون) که از بانکهای معتبر وازچندسال باینطرف دراسلامبول بمعاملات صرافی میپرداخت اینروزها اظهار افلاس نموده است ۰

از جانب وزارت جلیلهٔ بحریه روزدوشنبهٔ گذشته در دائرهٔ بحریه بجناب (جنرال لونکستریت) سفیر تازهٔ امریك مهمانیٔ بسیار خوبی اعطا کرده شده است ۰

ازجانب بابعالی بمناسبت تسلیم شدن اولکون بحکومت قره‌طاغ بتاریخ ۱٤ همین ماه دیسامبر فرنکی (مطابق ۹ محرم) بسفرای دولت علیهٔ عثمانی که در دربار دولتهای بزرك اقامت دارند یك قطعه تحریرات عمومی فرستاده شده‌است ۰ اینك ترجمهٔ تحریرات مذکوره‌را ذیلاً می نکاریم ۰

﴿ ترجمه ﴾

پس‌ازالقاب ۰

اکنون فقرهٔ و اکذاری اولکون از قوه بفعل آمده‌است ۰ از اهتمامات کوماندان عسکری و معاونت فرقهٔ ازلشکرما که مأمور انجام‌دادن این‌فقره بودند مامورین قره‌طاغ بقصبهٔ مذکور داخل گردیده اقامت نموده اند ۰ بنابراین ازاحکام عهدنامهٔ برلین آنچه متعلق بمسئلهٔ حدود قره طاغ بود ازنیکیٔ افکار صلح آمیز دولتهای متعهد و از اقدامات فوق‌العادهٔ بابعالی که درباب اجرای تعهدات بکمال سرعت بطوریکه مشروع بود بکار برده این مسئله بطور قطعی آنجام‌پذیر گردید ۰

باب عالی باستناد نیکیٔ توجه اروپ وباطمینان اینکه دولتهای بزرك درباب اجرای احکام کونکرهٔ برلین اقداماتی بکارنخواهند برد که بشان‌واعتبار بابعالی خلل وارد بشود باز فقرهٔ انجام دادن مسئلهٔ تحدید حدود یونانستان را در نهایت اهمیت درنظر دارد ۰ و این یکی نیز معلوم است که این مسئلهٔ تصحیح حدود یونان‌چنانکه درمضبطهٔ سیز دهم کونکرهٔ برلین نیز تصریح شده است تنها عبارت از یك آرزوی دولی بود بابعالی برای ختام دادن این مسئله بطور قطعی درجهٔ آخر جانفشانیٔ خودرا دریك قطعه تحریرات عمومی مورخ ۳ ماه تشرین‌اول بدولتهای اروپ اظهارداشته درآن‌ضمن بحکومت یونانستان و اکذار نمودن بعض اراضیٔ وسیع و حاصل خیز هم تکلیف ونشان داده شده بود ۰ بابعالی باستناد اینکه دولتهای بزرك متعاهد که آرزو مند بقای صلح و آسایش درشرق هستند ونیز باعتماد حقوق خود و اجرای قرار دادکونکرهٔ برلین امیدوار است که نیکی نیات خودرا که دراینباب ظاهر نموده است ازجانب دولتهای بزرك بزیر نظر دقت گرفته شده دولت یونانرا نیز برای همراهیٔ این نیات نصیحت بدهند ۰ که بهمین مناسبت دولت یونان قرارداد قطعی دولتهای اروپرا پذیرفته موافق منافع متقابلهٔ همسایکی رفتار نموده پارهٔ حرکات ناکوار را که ازچندی باینطرف درحدود دولتین بر خلاف مناسبات همسایکی دیده‌می‌شود همراهی ننماید ۰

فی‌الحقیقه افکارجنکجو یی‌روز بروز دریونانستان بیشترمیشود ۰ تدارکات جنك هرروز ودرپیش همه‌کس آماده میکردد وازاین یکی معلوم است که‌اینهمه تدارکات لشکری برای ترتیب جنکی درخارج ازحدود است ۰ ودر راه مصارف فوق‌العادهٔ خریدن اسلحهٔ جنك وسایر مهمات ازداخل وخارج استقراضات عقدشده وازطرف دیکرنیز مقاوله‌نامهٔ استقراضات‌دیکر بسته میشود ۰ و یونانستان در واقع مانند اردوکاهی شده‌است که‌ازهرجانب عساکر داوطلب درآنجا جمع شده اند ۰ واز جانب دیکر مطبوعات یونان نیز هرروز صحائف خودشانرا برضد دولت علیه ازمقالات پرکرده اهالی‌را بدشمنیٔ یك‌ملت‌همسایه بجنك دهشتناك غیرمشروع تشویقٔ میکنند ۰ و علاوه براینها درسمت حدود دسته های دزد وراهزن که‌ازچندی باینطرف‌باجرای شقاوت میپرداختند رفته رفته کثرت پیدا نموده بیش از پیش ومنتظم ومسلحتر ازسابق بنقاط مختلف حدودما تجاوز نموده در بارهٔ اهالیٔ بی‌کناه تبعهٔ ماظلم واعتسافاتی بکار میبرند که‌تاکنون امثال آنکونه‌مظالم شنیده نشده‌است ۰

بنابراین بابعالی احوال مشروحه‌را بنظر دقت دولتها عرض مینماید ۰ بااینکه دولت علیه تدابیر احتیاطی‌را آماده دارد بازبسکوت وآرامی رفتار نموده بوجهی حرکات تشویقی آمیز بکار نخواهد برد ۰ مع ذلك هرکاه ازجانب یونان حرکات یورش وهجوم دیده‌شود آنوقت دولت علیهٔ نیز برای نکاهداریٔ حقوق خود تدابیر لازم‌را درمدافعهٔ آنان بکار خواهدبرد ۰

دولت علیه آرزو یی که‌دارد همین است که‌دولت یونان وضع وحرکات حاضررا بطور عاقلانه در پیش خود تصور نموده ازحرکات ناکوارجنك دوری جسته درمیان دودولت همسایه‌بتزیید مناسبات دوستانه کوشش نماید ۰

امیدواریم که دولتهای بزرك این بیانات مشروحه‌را بخوبی تلقی نموده بملاحظهٔ منافع متقابله ونکاهداریٔ حقوق انسانیت اهمیت‌بیانات فوق‌را ونتائج ناکواری‌را که‌ازتدارکات‌جنك متولد تواندشد بدولت یونان یاد آوری نموده

نصیحت نمایند که ازاین حرکات جنگجویی صرف نظر نماید ۰

خلاصه مأمورهستید که همین تحریرات را بوزیر خارجیهٔ دولتی که درنزد اوسمت سفارت دارید خوانده وصورت یکقطعه ازآنرا نیز بوزیر مشارالیه اعطا نماید ۰

روزنامهٔ (ترجمان حقیقت) درنسخهٔ روز جمعهٔ گذشته در شمارهٔ (۷۴۲) تفصیلی بعنوان (شیخ عبیداه افندی) در صحایف خود بطور روایت ازکسان دیگر نقل نموده بودچون تفصیل مذکور دارای بعض مطالب بسیار مضحك بود از آنجهة ترجمهٔ آنرادراینجا آوردیم که حضرات مشترکین اختر که درممالك دور و نزدیك اسلام هستند از درجهٔ حمایت مطبوعات عثمانی این شیخ کراه را اطلاع حاصل نمایند و عمدهٔ مقصود ما از ترجمهٔ مطالب مذکوره این است که ۰ چون اخبارنامهای ترکی بممالك وسیع هندوستان وآسیا و قفقاز نمیرود و مطبوعات آن صفحات ازوضع مسلك مطبوعات عثمانی بطور لائق اطلاع ندارند این است این تفصیل را برای اطلاع همکنان خالی ازفائده ندیده ذیلا بترجمه آن می پردازیم ۰

(ترجمان حقیقت) میگوید ۰ دراین اوقات بمناسبت شورش اکراد نام شیخ عبیداه جهانرافرا گرفته حتی مطبوعات اروپ نیز هر روز نام اورایاد میکنند ۰ بنابراین در بارهٔ او پارهٔ اطلاعات حاصل نمودیم و مناسب دانستیم که شرحی در اینباب ذکر نمایم ۰ شیخ اکنون در ولایت (حکاری) در دهکدهٔ که بنام خودش منسوب است اقامت داشته بطریقت(نقشبندی) منسوب است ۰ پیش ازاین از جانب دولتین علیتین عثمانی و ایران بعض دهکده ها بخانقاه و تکیهٔ او وقف شده بودکه بدانوسیله رفته رفته صیت نفوذش بالا گرفته درآنصفحات بقدر هفتاد پارچه دهات راماك شده است ۰

علاوه براینها عشایری که دراطراف عراقین پهن شده اند هنگامیکه برای ییلاق بسمت شمال میآیند بشیخ ارادات پیدا نموده موجب برتری نفوذ او میشوند و در این عصیان زیاده برسه هزار کرد سوار بموقع عصیان روانه داشته و درحین لزوم زیاده برده هزار سوار جمع آوری میتواند نمود ۰ زیرا درکردستان کار مشایخ تنها بارشاد در تکیه و خانقاه نمیگذرد بل مریدان علاوه بر نصایح مرشدانه در حین لشکرکشی نیز شیخ خود شانرا مانند سردار رعایت میکنند ۰

شیخ عبیداه افندی درهنگام جنك روس بامقداری از سواران اکراد باردوی جناب احمد مختار پاشای غازی بمعاونت آمده بدین مناسبت خیلی از تفنگهای (وینچستر و (هنری مارتینی) بدست افراد اکراد رسیده پس ازآن مقدار تفنگها خیلی زیاد شده است ۰

حتی کسانیکه در این اواخر با او ملاقات نموده اند روایت میکنند که ۰ سواران اکرادرا که در دورش هستند یکدرجهٔ نظم هم داده است و یکدسته سواره را که در معیت دارد اسب و اسلحه و لباس و وضعشانرا بیك نظم و نسق مرتب داشته است ۰ و آنانرا پیوسته درخدمت خود نگاه میدارد هرگاه از جانب دولت علیه و یا ازجای دیگر شخص معتبری بقریهٔ که مسکن شیخ است وارد بشود بدرجهٔ اعتبار مهمان از سوارهای مخصوص خود باستقبال میفرستد ۰

درکارهای سیاسی و عسکری کسان بسیار معتبر را که در راه طریقت خود تربیت نموده است رخصت مداخله نمیدهد بل در مهام امورات با آقایان و ریش سفیدان دهکده های اطراف باستشاره میپردازد ۰

مع ذلك بطور خاطرجمعی میگویند باقتضای طریق خودشان بمقام مقدس خلافت کبری اطاعت و محبت فوق العاده دارد ۰

پیشتر بعض کسان که درسمت (وان) باشیخ عبیداه ملاقات نموده اند در اثنای صحبت سخن از مسئلهٔ ارامنه بمیان آورده نیات اورا دراینباب پرسیده ضمنا اظهار داشته اندیم آن است که مسلمانان ارمنستان نیز پس ازاین مانند اهل اسلام بلغارستان دچار تعدیات و مظالم بشوند ۰ شیخ بکمال تعجب گفته است که ۰ آیاجاهایی را که شماها ارمنستان میگویید بجاها است ۰ درجواب گفته اند بعضی از اخبارنامهای اروپ پارهٔ جاهارا بنام ارمنستان یاد میکنند ۰ شیخ درجواب اظهار داشته است که من دراین میان عجمستانی نمی بینم تاچه رسد بارمنستان ۰ هرگاه ازاعلاحضرت پادشاهی رخصت بشود با دویست هزار سوار کرد هرجاهایی را که بخواهند فورا میتوانند بکردستان تغییر بدهند وچون کردستان خود عثمانستان است و بالطبع تابع معدلت دولت علیهٔ عثمانیهٔ بوده اصل اسامی ولایات آنجا (وان) و (دیاربکر) و(حکاری) خواهد بود ۰

پس یکی ازحضار گفته است که (بعضی ازکشیشهای ارامنه درهرسمت اختلال برپامیکنند) شیخ درجواب گفته است تاکنون ارامنه به کشیشان خود تنها مبلغی پول بنام صدقه میدادند ولی چون این زمان کشیشان میخواهند بوضع اروپ زیست بکنند آن است که لقمهٔ نان وقدری خرما و تنها یك جبهٔ صوف را قناعت نمیتوانند نمود و میخواهند طوری بکنند و ملت ارمنی را در نظرها بنمایند تابدینوسیله پول زیاد بگیرند وحرکات آنها نیك شبیه است به حکایتها و مثلهای قدیم که میگویند (یکی بوده است ویکی نبوده است)

حضار باین سخنان در پیش خودشان اظهار تعجب نموده شیخ از تعجب آنان برآشفته درنهایت تهور گفته است که ۰ ارمنیها نقلی نیست هرگاه سلطنت سنیهٔ عثمانی مانع نشود دولت ایران هم حکم کالمعدوم را خواهد داشت ۰ زیراقوت لشکری که دولت ایران برضدما میفرستد آیا بغیراز کرد ها است ؟ ۰

﴿ اختر ﴾

حقیقت هیچ دیوانه اینکونه سخنانرا نمیگوید و اظهار اینمقولات ازشیخ شریر بعید نیست زیرا خشکی دماغ آن بر عالمیان ظاهر است و ازاین سخنان نیز باندك تاملی معلوم میشود که گویندهٔ این بهرهٔ از شعور نداشته است ولی آنچه جای تاسف است وضع بعض مطبوعات این شهر پای تخت است ۰ راستی ما از وضع مطبوعات اینجا که دانسته وفهمیده شقاوت وشرارت این شیخ کمراه را که بدفعات ازاوظهور نموده است ومیخواهند پرده پوشی نمایند خیلی تعجب داریم ونمیدانیم که این اشتباه کاری برای کیست و مقصود شان ازاین جعلیات چیست ۰ معلوم است که اروپ را بدین سخنان بی معنی مشتبه نتوانند نمود ۰ چه اروپ

ازدرجهٔشقاوت وقوت واستعداد عبیداه بخوبی اطلاع داردوانکهی اروپ باین اطلاعات ناقص وبیانات مشوب که هرکلمه‌اش نقیض هم وهرجمله‌اش جارح جملهٔ دیگر است کول نمیخورد (مثلا ترجمان حقیقت ازقول راوی درجایی نقل میکند شیخ دراین شورش بقدر سه هزار سوار بمواقع عصیان روانه داشت ودرحین اقتضا میتواند ده‌هزار سوار جمع آوری بکند) درجای دیگر میگوید (هرکاه رخصت ازدولت علیه باشد دویست هزارسوارحاضر تواند نمود) درحالتیکه شخص سه‌هزار سواره فرستاده هنکام لزوم تاده هزار میتواند جمع آوری بکند چگونه میشود که یکبار ازده‌هزار تادویست‌هزار سواررا بتواند آماده نماید خدارحم کرده‌است که‌راوی دراینباب تعجب نکرده‌است والا بمناسبت اینکه قوت شیخ دردهنش بوده‌است یکبار دومیلیون سوار را نیز ادعا میکرد که حاضر توانم نمود هرکاه شخص یکانه‌سؤال بکندکه • آیادولت علیه‌را روزی بدتروهولناکتر ازجنك آخرروس بودکه‌دلهای مسلمانان وهرکس که‌بهرهٔ ازمسلمانی‌دارد ازشنیدن و یاد نمودن آن وقوعات کباب میشود ودولت روس‌راهم درسمت قارص معلوم است که‌درآغاز چندان قوت فوق‌العاده نبود پس‌این شیخ مقدس که‌بمقام خلافت کبری نیز اطاعت ومحبت فوق‌العاده داشت درآنرور مصائب افروز درحالتیکه میتوانست دویست هزار سوار جمع آوری نماید چرا باقتضای طریقت خودیاری ازلشکر اسلام ننمود چه جواب خواهند کفت • آیاکدام دولت بزرك دارای دویست هزار سوار است روس باآن قوت ومکنت که‌دارای چندان قبائل وعشایر وایلات مشهور ومعتبراست آیا میتواند دویست هزار سوار آمادهٔ جنك وکارزار نماید عیب نیست در بارهٔ این‌شخص دزد ودغل اینکونه سخنهای دورازعقل‌را نوشتن وخودرا آلت تمسخر دوست ودشمن نمودن • آیا حال آن شیخ شریرکه‌دارای دویست هزار سوار بود وارمنستان‌را هیچ می‌انکاشت ودولت ایران‌را کالمعدوم میدانست چه‌شد • چرا ازمقابل قوت بسیارکمی ازدلیران لشکر ایران روباه وار ازکوهسار بکوهسار فرارنمود •

اینکه بعض اخبار نامهای این‌پای تخت‌متصل مینویسند که‌شیخ درهنکام جنك روس درسمت ارضروم باجمعی ازاکراد باردوی جناب احمد مختار پاشا معاونت نمود بکلی بی‌اصل است روز نامهای آنوقت همکی حاضر است هیچ نمی بینیم شیخ جنکی کرده یا شجاعتی از اوسر زده باشد ولی جهانیان میداند که‌پس ازحصول مقصود خود یعنی کرفتن تفنکهای مارتینی بدون اینکه یك تیرکلوله بدشمن خالی بکندبرکشته دهات ارامنهٔ بیچاره‌را که تبعهٔ مطیعهٔ دولت بودند تاخته ازقتل وغارت‌عاجزان فرو نکذاشت وچندی نکذشته باآشکاری برضد مقام مقدس‌خلافت‌کبری برخواسته تاموصل‌پیش آمد دهات عرض راه را تاخت درحالتیکه دولت علیه تازه از مصائب جنك بیرون آمده و هزار کونه‌اشکالات عمده در پیش داشت‌درجهٔاطاعت و محبت خودرا بمقام مقدس خلافت‌کبری ظاهر نمود قوت مسلمانی خودرا درنزد دوست‌و یکانه آشکار کرد • تا اینکه دولت علیه باقدامات فوق‌العاده‌بطورموقت اورا ازشقاوت‌بازداشت• یاد داریم که آنوقت اخبارنامهای ترکی نام اورا چنانکه اکنون‌باحترام شیخ‌عبیداه‌افندی) میکویند نمینوشتند وهمه‌کس اورا مؤاخذه و نفرین میکردند و برمسلمانی او تعجب مینمودندکه دراین زمان نازك موجب مشغله و اشکالات عمدهٔ‌دولت علیه کردید• عجب تراز همهٔ اینها آنکه اخبارنامهای ترکی از یکطرف مینویسندکه سبب این عصیان اکراد از عدم مساوات درایران و مظالم بعض حکام کردستان‌بوده است و ازاین جانب‌مینویسند قوت‌لشکریٔ که دولت ایران برای تادیب‌اشقیای اکرادکسیل نموده است اغلب کردهستندچنانکه (ترجمان‌حقیقت) از قول خود عبیداه نقل میکندکه • (لشکری‌که دولت ایران بمقابل ما میفرستدهمه کردهستند) هرکاه حکام کردستان اکرادرابجهةسنی بودن‌مورد ظلم میکردندودرایران مساوات نمیبود چکونه میشدکه قادر بیك مکری و رؤسای قبیلهٔ جلالی و عشیرت علی خان شکاك که همکی سنی هستند هر یك باچند هزار سوار خود بطور دا وطلب و برضای خود بجنك عاصیان‌بشتابند وجان خودرا بمعرض‌تلف‌بیاورند از شخص موثوقی‌که اینروزها ازسلماس آمده‌است شنیدم میکفت سواران‌قبیلهٔ جلالی‌که مامور بجنك عاصیان اکراد و درصدد حرکت بودند عمدابیکی از روسای آنان پرسیدم عزم‌کجا دارید کفت‌بجنك شیخ‌عبیداه‌کفتم آیا بشیخ تفنك خالی میکنی جواب داد مکرنه عاصیٔ پادشاه است‌چشمش را نیز درمی‌آورم شیخ طریقت و مرجع حقیقٔ‌ماذات مقدس پادشاه عدالت اکتناه ما است هرکاه برادرم از زمرهٔ عاصیان باشد هنکام غلبه‌سرش میبرم• باهمهٔ اینها میتوان کفت دراپران‌مساوات نبوده در بارهٔ اکراد ظلم شده است ؟ خلاصه برای نوشتن جواب همهٔ اینها دفتر جداکانه لازم است • روزنامه نویسهای ما هنوز از بلندیٔ مقام روزنامه نکاری بطور لائق اطلاع ندارند• از نوشتن اینکونه سخنان دولت و ملت را چه منفعت‌حاصل‌خواهدشدروزنامه نویس بایددولت وملت‌راازمعایب‌حرکات‌خودآکاه‌نموده باصلاح نقایص‌کارهاوادارد‌وخودهم‌بالفطره عاری‌ازشوائب اغراض ونفسانیت وتعصب بی‌جا باشد تاباهتمام آنان ملت ودولت برمدارج ترقی صعود نمایند ازنقائص وعیوبات بپرهیزند • نه‌اینکه دانسته وفهمیده درنظر دولت‌وملت شقی‌را سعید طالح‌را صالح خائن‌را امین قلمداد بکنند • هرکاه خود منصف باشند اعتراف خواهند نمود که‌دراین هنکامهٔ کرد با زاری چها بقالب زدند درنظر دوست ودشمن چه قدر ازاعتبار خود شان کاستند •

خلاصه بموجب خبرهای رسمی ازچندی باینطرف سلسلهٔ جمعیت عاصیان بکلی ازهم‌پاشیده شده آنچه ازرؤسای اشقیا مانند عبیداه‌وحزوآقا سرداشتند بداخلهٔ خاك دولت‌علیه کریخته‌اند وبسیاری هم بکیفر کردار زشت خود رسیده درمعرض قتل وتلف برآمده‌اند ازشیخ شجیع‌بهادر نامی درهیچ‌جا باقی نمانده است مکر درزبان اخبار نامهای ترکی (دارم امید که‌آن هم زمیان برخیزند) •

اکنون اشکالاتی که‌باقی است این است که‌دولت علیهٔ ایران پس ازاینهمه اقدامات ولشکرکشی که‌بقدر پنجاه هزار ازعساکرخودرا بموقع‌شورش فرستاده والآن درسرحدجمع شده اند بنابر قواعد احتیاط نمیتواند رخصت‌انصراف بدهد • چون بعضی ازرؤسای اشقیا خصوصا عبیداه که‌باینطرف کذشته است احتمال میرود که‌باقتضای فطرت زشت خود دوباره دست و پای خودرا جمع نموده بشقاوت برخیزند لهذا امیدواریم که‌اولیای امور دولت‌علیهٔ عثمانی تدابیری بکار برند که‌این اشکالات ازمیان‌برداشته شود ونوعی نشود که‌ازاینفقره درمیان دولتین

علیتین اسلام برودت حاصل بشود . عبید اه واعوانش را که درآنسامان مصدر شقاوت وشرارت هستند بجاهای دوردست ازسرحد نفی وتبعید نمایند تااینکه رعایای طرفین که ودائع حقند ازفتنه وشرارت آنان مصون مانده زبان بدخواهان اسلام نیز ازاین ممر کوتاه کردد . بموجب اطلاعاتی که بطور موثق حاصل شده است بحمداه تعالی امنیت وآسایش درمواقع عصیان عود نموده بوداست .

﴿ ورقه ﴾

منشئ محترم اختر . مباحثات شمارا بااخبار نامهای ترکی درفقرهٔ فئهٔ باغیهٔ اکراد بکمال تأسف مطالعه میکنم . لکن اسف دوجهات است . از روزیکه عصیان کردها در حدود دولتین بروز کرد روزنامهای ترکی بنای صحابت عاصیان اکراد را کذاشته وکار را بجایی رساندند که همهٔ خردمندان استهزا کردند تا آنکه یك جلهٔ کوچك رشتهٔ اجتماعشان ازهم پاشید واثری ازآن‌های و هوی آنان باقی نماند . اسف بزرك از جهت این است که . روزنامهای ترکی اکرچه درنزد اهل این شهر خاصه دیپلوماتها واوروپائیان هیچ وقع وعظمی ندارند . لکن چه فائده کردهای سرکوه همینکه روزنامهٔ اسلامبول را می بینند ومشاهده میکنند که کردها تشجیع بر عصیان شده اند اعتقاد میکنند که صاحب خلافت اسلامیه که باید ازنکات ودقائق آکاه باشند تحسین میفرمایند حرکات اکراد را . و اولیای امور عثمانی و هیئت باب عالی محرك این فتنه بوده‌اند . والا حکومت سنیه روزنامها را از این یاوه کوییها وکاغذ جعل کردن و انکاه بدان کونه بیشرمی و بی پروایی البته بشدت منع میکرد و مخصوص اعلان مینمود که دولت راضی باین عمل نیست .

اسباب اسف دیکر این است که . حیف ازاین پای تخت اسلام که روزنامهای ملی که بزبان رسمی دولت در پای تخت طبع ونشر میشوند چه قدر وحیثیت و یاوه کو یی دارند واین فقره را تنها نه دراین ماده بل دروقایع کذشته هم باغفالات سرمردم را می پیچیدند تاکار بجایی رسید که نزدیك بوداسلامبول تشریف ببرد بازازغلبات میکفتند . پایه ومایهٔ اخبار تویسان مذکوررا ازاینقولات باید دریافت .

کاهی کاغذ ازقول منلا عثمان مینویسند . کاهی تکالیف متارکه بدولت ایران عرض مینمایند . کاهی عبیداه ناسیدرا سید میکنند وحال آنکه کذشته ازعدم ثبوت سیادتش هرکاه ازصلب خودحضرت فخرکاینات میشد ازهمچو آدمی تبرالازم بودی . چنانکه درحق پسر نوح پیغمبر کفته شد . ﴿ توبه پیغمبرچه میمانی بکو ﴾

﴿ اذالعلوی تابع خارجیا ﴾
﴿ بمسلکه فماهومن ابیه ﴾

﴿ وکان الکلب خیرامنه طبعاً ﴾
﴿ فان الکلب طبع ابیه فیه ﴾

کاهی مینویسند شیخ به تبریزاعانه فرستاده است ! ازکجابکجا اعانه فرستاده کرسنکی خود واتباعش باعث این وحشت ویغما کر یهاشد . وکرنه سیلیهای چند او ورفقای او ازدولت ایران خورده بودند . ولوسلم رفرض محال کاهست ازمال غارتی چیزی فرستاده باشد حال آنکه این مطلبی نیست پس بوی باید کفت (لاتزل ولاتتصدق) بااینکه میتوان کفت هرکاه اواعانه دهنده بود همسایکان وهموطنان خودرا که درسمت وان وارضروم خیلی بدتر ازتبریزیان کرفتار مصائب کرسنکی بودند میداد .

بالجمله ازشما خواهش دارم بیاوه کوییهای این اخبار نامهای بی معنی اعتنا ننمایید ایزوزها است که همه دروغها مثل آفتاب روشن ومطلب کشف میشود . الان بشما بکویم که رنك مسئله درچه حال است وازروی خبر صحیح وصریح مأذون هستید بنویسید که . دراین هفته دو تلکراف هم بابعالی رسیده است که دولت ایران میکوید مسئلهٔ اکراد تمام شدآنچه دخالت میبایست بکنند کردند . آنانکه عفو میبایست بشوند شدند دیکر نکاهداشتن چهل هزار قشون درسرحد لازم نیست . بعلت آنکه روزی چهل هزار تومان مصرف خواهد داشت . و هیچ مانعی نمانده است برای اقامهٔ لشکر مکر وجود دوسه نفر مفسدین فی الارض که یکی شیخ عبیداه است که از زی خود بیرون رفته خونش مباح است و نیز مفسد در روی زمین است که باعث این همه خون وفتنه شد که اینها باید تسلیم دولت ایران بشوند و یا اینکه بطور تبعید از سرحد و تدابیر ایجابیه درضمن مقاولهٔ مخصوصه بابعالی تامینات قویه بدولت ایران بدهد . و دولت ایران هم دراینباب کمال اصرار را دارد . واعتقاد شخصیٔ من این است و چنان میدانم که عقلا نیز تصدیقم کنند دولت علیهٔ عثمانی در موافقت بادولت علیهٔ ایران هم خود داری نکند . وحکم مفسدین فی الارض را بقاعدهٔ شریعت مطهره درحق آنان جاری میسازد . ﴿ انیقتلوا اویصلبوا او ینفوامن الارض ﴾ .

هرکاه کسی بکوید اینها مفسدفی الارض نیستند خودشان نیز داخل زمرهٔ آنان هستند . اکرچه محررین اخبار نامهاباشندواسبابش آشکاراست .

بالجمله ازجهت پولیتیك اکرنکاه کنیم بخاطر خواهیم آورد زمانهای بیملاحظه کی پادشاهان ووزرای دولتین اسلام را که دو پادشاه بزرك درسر دونفر عاصی شمشیر کین بروی همدیکر کشیدند وچه قدر خسارت بطرفین وارد آمد که یکی قرایوسف ترکمان ودیکری احمدایلخانی بودحال آنکه این دونفر عاصی بودند همینکه پادشاه ایران مفسدهارا خواست سلطان روم بغرور تمام اعلان جنك نمود پادشاه ایران نوشت ﴿ من تقرب الی شبرا تقربت الیه ذراعا ﴾ اکرچه این فقره مطابقت تمام بااین مطلب ندارد ولی ازیکجهت مطلب را حالی میکند که اکرآن دو پادشاه بزرك مآل اندیشی مینمودند درسردونفر مفسدفراری جنك نمیکردند وآن قدرت وقوت را متفقانه درراه جهاد واعلاء کلمهٔ اسلام صرف میکردند ملاحظه باید کرد نتیجهٔ کارچه میشد . وچه کارهای عمده دراسلام که پیش نمیرفت زیاده ازاین نمینویسم . (قلم اینجارسید وسربشکست)

﴿ از بهرشکست دل من بسته صفی ﴾
﴿ یار ازطرفی و روزکار ازطرفی ﴾

امضا
یك ایرانی

خارجیه

خلاصهٔ کاغذی است که ازاخبارنکار تبریز

مورخ ۲۶ ماه ذی‌حجة‌الحرام گذشته بادارهٔ اختر رسیده است ۰

خبر انهزام و پریشانی اشقیای اکرادرا درکاغذ سابق نوشته بودم اکنون خبر تازهٔ عمده‌نیست ۰ جناب جلالتمآب سپهسالار اعظم در ساوجبلاغ تشریف دارند ازقراریکه‌این هفته از ساوجبلاغ خبر رسید چند روز دیگردرآنجا خواهند بود ۰

اردوی بزرگی‌درحوالی ساوجبلاغ جمع‌شده است بطور یکه نوشته بودند قریب بشصت‌هزار نفر پیاده و سواره‌درآنحوالی حاضر بوده‌است۰ مع هذا از طهران سرباز و سواره وقورخانه پی‌در پی بطرف کردستان میآید ۰

از طرف (قراجه‌طاغ) هم نواب شاهزاده تفنکدار باشی نوشته بودند تا دو هفتهٔ دیکر بقدر بیست هزار سوار حاضر خواهد شد ۰

سوارهایی‌را که درتبریز هستند هنوز اذن حرکت بجایی نداده اند ۰ قریهٔ بابا خان آقا ولد مجید خان‌کرد را که پیشتر در هنکام استیلا از جانب شیخ الاشرار بحکومت ساوجبلاغ معین شده بود ضبط نموده خود شرا نیز دستکیر و بکیفرنمك بحرامی رسانیده‌مقتولش نموده‌اند۰

از جانب (ارومیه) مقرب الخاقان اقبال الدوله و تیمور پاشا خان بتعاقب عبیداه میپردازند درمیان عبیداه و اردوی اقبال‌الدوله وتیمور پاشا خان‌دوسه دفعه‌جنك سختی شده شکست براکراد افتاده شیخ بنوچه کریخته‌است ۰ از رؤسای بنام اشقیا جلیل‌آقا و حمزو و پسر شیخ نیز بسمتی زده نیم جانی بدر برده اند ۰

پیشتر بموجب خبرهای تلکرافی نوشته بودیم که ۰ (جنرال کارفیلد) بموجب انتخابات تازه بریاست جمهوری ممالك مجتمعهٔ امریك برداشته شده است اکنون ترجمهٔ احوالی یعنی سرکذشت رئیس‌مشارالیه‌رادر روزنامهٔ (وقایع مصریه)دیده مناسب دانستیم ترجمهٔ آنرا برای مزید اطلاع همکنان ذیلا بنویسیم ۰

(جنرال کارفیلد) از اهالی شهر (اورانج) از اضلاع ایالت (اوهایو) و فرزند یك نفر مرد دهقانی بوده‌اکنون درسن‌چهل ونه‌سالکی‌است۰

مشارالیه باقتضای غیرت‌وحمیت‌فطری‌درایام جوانیٔ خودروزهای زمستان درمزرع پدرش بخدمت زراعت اشتغال نموده زمستان‌نیز صنعت (تایپسری) مینمود ۰ ازصنعت خود ونیز از اجرت خدمتی که در بعض واپورهای کوچك داشت‌قدری پول جمع‌نموده‌یك‌مکتبی‌برای‌تحصیل داخل شده پس ازآن بمکتب (ویلیامیس‌قولیج) نام داخل در طرف دو سال نخستین درجهٔ شهادتنامهٔ مکتب مذکور را دارا شده است ۰ همراهان مکتب تا کنون کمال ترقی مشارالیه را که درفن(جناستیك)داراشده بود بافرین‌وستایش یاد میکنند ۰

درسال ۱۸۵۸ میلادی در مکتب (هیرام قولیج) سمت معلمی حاصل نموده پس ازآن‌بمدیری مکتب مذکور معین کردیده درآن ضمن درعلم حقوق و ادبیات نیز فوق‌العاده ترقی نموده‌کوی سبقت از همکنان ربوده است ۰

پس‌ازآن درایالت (اوهایو) بعضویت‌مجلس اعیان منتخب شده درثانی دراثنای اختلال اهالی سمت جنوب امریك که‌برضد ابطال برده فروشی بود بهواخواهیٔ آزادی برخواسته بافواج اهالی سمت شمال بطوردا وطلب داخل‌شده‌پس ازجنکی (سرتیپ) ودرسه محاربهٔ دیکر اظهار رشادت فوق‌العاده نموده دارای منصب جنرالی کردیده‌است ۰

بعدازجنك باعضایی‌ٔ مجلس مبعوثان منتخب کردیده پس ازآن درهر انتخابات اززمرهٔ منتخبین مجلس مذکور بوده‌است ۰

جنرال مشار الیه باندازهٔ شش‌قدم قامت‌دارد وخود قوی البنیه واندامش‌فربه‌وصورتش‌خوب وسیرتش مرغوب‌است ۰ کیسوهایش بسفید شدن آغاز نموده‌است ۰

مشارالیه درابتدای ماه‌مارس فرنکی آینده بموجب انتخابات بمسند ریاست جمهوری ممالك مجتمعهٔ امریك خواهد نشست ۰

مدت مهلت‌که ازجانب دولت‌روس بدولت چین درضمن تصدیق و پذیرفتن معاهدهٔ(کلچه) که درلیوادیابسته‌شده بوددرتاریخ بیستم ماه‌کانون ثانی فرنکیٔ کذشته منقضی‌شده‌است ۰ ازجانب دولت روس بدربار چین پارهٔ تعدیلات تکلیف کرده شده است ۰ اختلافاتی که درمیان دولتین روس و چین درانباب بوقوع رسیده است‌اساسا عبارت از فقرات ذیل است ۰

دولت چین درباب استرداد قطعهٔ (کلچه) از دولت روس و اکذار نمودن کذرکاه(موزاری) و ساحل بالایی رودخانهٔ (تکه)را نیز میخواهد۰ زیرا تا موقع مذکوره بانضمام (کلچه)رد نشود (کلچه) را اهمیتی باقی نمی‌ماند ۰ چون‌مواقع مذکوره درمقام استحکامات طبیعی برای قطعهٔ مذکوره بوده است ۰

حالآ نکه‌دولت‌روس،مواقع‌مذکوره‌رابوجهی و اکذار نمیکند سهل‌است‌که در مقابل تدارکات سفری خود که بجهة عدم تصدیق عهدنامهٔ مذکور از جانب دولت چین برضد دولت مشارالیها بکار برده وده‌هزارلشکرخودرا بحدود (کلچه) روانه داشته علاوه برآن‌کشتیهای جنکیٔ خودرا نیز بدریای محیط معتدل کسیل نموده است مبلغی بنام تضمینات از دولت چین میخواهد ۰

اخبار نامهٔ (تایمس) بموجب کاغذ اخبار نکاراتن‌میکوید ۰ چون اروپ‌درهنکام‌کونکرهٔ برلین خیلی بااحتیاط رفتار مینمود لهذا معلوم نشده‌بودکه‌درمجلس کونکره چکونه قرارداد درکارها داده‌شده‌است ولی‌اکنون معلوم‌میشود که قرارداد کونفرانس در بارهٔ یونانستان عمده ازسیاحت اعلا حضرت پادشاه یونان که‌دراثنای مذاکرات بلندن و پاریس وسایر پای تختهای اروپ کردند بعمل آمده‌است ۰ بموجب‌اطلاعات بسیارموثق که‌ازجای موثوق‌الکلم حاصل نمودم اعلاحضرت پادشاه‌یونان یکی‌ازنزدیکان‌خودشان اظهارداشته‌اندکه ۰ درهنکامیکه (مسیو کانبتا) در پاریس مهمان اعلا حضرت پادشاه یونان بوده‌اند بمناسبت سخن ازمسئلهٔ یونان بمیان آمده پس ازمذاکرات بسیار طولانی (مسیو کانبتا) پادشاه‌مشارالیه‌را خطاب نموده کفته است‌که ۰

(باآنجناب حشمت مآب مکرر یادآوری میکنم یونانستان در باب مسئلهٔ حدود بدولت فرانسه استناد تواند نمود) پس ازآن اعلا حضرت پادشاه مشارالیه از پاریس بلندن عزیمت نموده در بار انکلیس هم بمناسبت این وعدهٔ صریح مسیو کانبتا درصدد هوا خواهی منافع یونان درآمده است ٠

درباب وعده‌های دربارانکلیس هرچه باشد سخن نداریم ولی اینقدر هست که صاحب منصب انکلیس مامور مسئلهٔ حدود درحین عبور از پاریس نقشهٔ کذرکاه خط حدودی را که ازجانب دولت فرانسه ترتیب داده شده (یانیه) را ازممالك عثمانی جدا میکرد پذیرفته درمجلس کونفرانس برلین مرخصهای فرانسه وانکلیس درتعیین کذرکاه مذکور یکدل ویکجهت شده برای پذیرفته شدن خط مذکور درمجلس نهایت اصرار نیز نموده بودند ٠

درایتباب بیانات یك سفیری را که درمجلس کونفرانس حضور داشت و بمناسبت مسئلهٔ نمایش بحری مطرح مذاکره شد میتوانم اظهار بکنم ٠

من ازسفیر مشارالیه پرسیدم که ٠ وضع حرکات دولتین فرانسه وانکلیس درباب مسئلهٔ یونان ازبیانات فوق استنباط میشود ولی اینکه دولتهای روس والمان وایتالی واوستریا که آنوقت بخواهش مجلس کونکره نمیخواستند یك قوت مادی قرار بدهند اکنون بچه سبب در پیشرفت آن خواهش اقدامات بکار می برند واین فقره موجب خیلی تعجب برای من کردیده است ٠

سفیر مشارالیه درجواب بیان نمود که ٠ درایتباب شما هرقدر تعجب نمایید حق دارید درایتخصوص کسان دیکر نیز متعجب ومتحیرند ولی ما (یعنی اعضای مجلس کونفرانس) نخواستیم که اروپ را دچار انقلاب واختلال نمایم ونیز روا ندانستیم که درمیان دولتین عثمانی ویونان سبب ترویج جنك بشویم ٠ زیرا ماموریت ما تنها عبارت ازانجام دادن مسئلهٔ حدود یونان بود ودراجرای قرارداد اروپ هم ازطرفین باآشکاری دفع الوقت وایقاع اشکالات دیده میشد که این یکی سبب مختل شدن آسایش اروپ بود لهذا ما ازجانب دولتهای متبوعهٔ خود بادستور العمل کافی که موجب ایتلاف افکار درمیان دولتین مشارالیهما توانستی بشود مامور باجتماع در مجلس کونفرانس برلین شدیم ٠ و در آغاز اجتماع مجلس دولتین فرانسه وانکلیس را درمقابل خود ایستاده دیدیم که باتفاق همدیکر لایحهٔ خط حدودی بمجلس نشان داده همرای بودن خودشان را ونکاهداری نمودن مواد لایحهٔ مذکوره را شفاها درمجلس بیان نمودند ٠ ما نیز چنان پنداشتیم که دولتین مشارالیهما همان خط حدودی را که تکلیف میکنند البته دولتین عثمانی و یونان را که بیشتر ازهمهٔ دولتها دراین مسئله سمت تعلق دارند نیز در پذیرفتن این خط وقرار داد راضی خواهند نمود بنا براین لازم ندانستیم که دیکر درآنباب بمذاکرات دور ودراز پردازیم ٠

خلاصه مارا درمقابل این قرار داد قطعیهٔ دولتین فرانسه وانکلیس چاره منحصر براین بود که ٠ یا کونفرانس را تعطیل نموده ازدولتین مشارالیهما که ادعای حمایت وهوا خواهی ازدولت یونان میکردند دوری بجوییم یا اینکه تکلیف آنانرا درایتباب قبول نماییم ٠ حال آنکه مجلس کونکره نیز اساسا مقررهٔ توسیع حدود یونان را پذیرفته بوداین است که درایتباب قرار داد قطعی دولتین فرانسه وانکلیس را اعتراض نموده برضد قرار داد ایشان برنخواستیم ولی باتفاق سایر اعضای مجلس کونفرانس بدولتین مشارالیهما جواب دادیم که ٠ (درباب اجرای قرار داد خط حدودی که تکلیف کرده اید هرکاه اصرار نمایید ماچیزی نخواهیم کفت خودتان میدانید) دولتین اوستریا وایتالی نیز اظهار نمودند که ٠ ما برای حمایت یونان بجنك اقدام نمیتوانیم بکنیم ٠ (پرنس هوهنلوهه) مرخص دولت المان نیز اززبان پرنس بسمارك مکرر وصراحة میکفت که مسئلهٔ شرق بدآن نمیارزد که یکنفر ازعساکر المان درراه انجام دادن آن تلف بشود ٠

دولت روس نیز برای اینکه سایر هممذهبان خود سرزنش نکنند که ٠ درمجلس کونفرانس از یونان حمایت ننموده بادعای خیلی مفرط برخواسته ازتکالیف دولتین انکلیس وفرانسه فرسخ فرسخ پیش افتاد ٠

اینك اسباب آنرا که دولتهای اروپ درکونفرانس برلین ازمسلك خود که درکونکره درپیش داشتند عدول نمودند تفصیلا بشما بیان نمودم ٠ هرکاه آنوقت ما میدانستیم که دولتین فرانسه وانکلیس خط حدودی را که باتفاق همدیکر بمجلس تکلیف میکنند پس از پذیرفتن مجلس در باب اجرای احکام آن ازجانب دولت عثمانی دولتین مشارالیهما باتفاق حرکت نخواهند نمود هرآینه آنوقت ما نیز مطلب را سست نکرفته دائرهٔ مسئولیت خودمانرا باینقدر وسعت نمیدادیم ٠ کان ما این بود مادامیکه دراینخصوص دولتین فرانسه وانکلیس باتفاق همدیکر قرار قطعی داده اند البته دراجرای آن نیز متفق خواهند بود این است که مالازم ندانستیم درایتباب مداخله نماییم ٠

چون اینروزها درباب مسئلهٔ حدود یونان هرکس منتظر اطلاعات است لهذا ازاین بیانات صحیح سفیر مشارالیه بشما خبر دادم وازاین بیانات مشارالیه هم درجهٔ اشکالاتی را که اروپ دراین مسئله دچار شده است توان فهمید ٠

بنابراین هیجان افکار عمومی فرانسه رادرمقابل نفوذ شخصیکه (یعنی مسیو کانبتا) برخلاف کار آکاهی ومآل اندیشی باعلاحضرت پادشاه یونان وعدهٔ معاونت داده بود کسانیکه پیش ازوقت استنباط نموده بودند درجهٔ اشکالات مذکوره را نیز معین توانند نمود -

---

چندروز پیش دربکرش مقر حکمرانی رومانیا شخصی قصدجان (مسیو براتیانو) رئیس وزرای رومانیارا نموده بروی مشارالیه طپانچه خالی کرده ازچندجا زخمدارش نموده است ولی زخمهایش چندان مؤثر نبوده حتی خودمشارالیه مرتکب را درحالتیکه از بازو وصورت زخمدار بود کرفته بپولیس تسلیم نموده است ٠

اخبار نامهٔ (نایه فرایه پرسه) منطبعهٔ وین بموجب اطلاعاتیکه دراینباب ازبکرش حاصل کرده است میکوید ٠ مرتکبین این سوء قصد برضد مسیو براتیانو یك هیئتی مرکب ازپنجاه نفر مفسد بوده اند شخص مقصر بموجب قرعه ازجانب هیئت فساد برای قتل وزیر مشارالیه انتخاب کردیده بوده است ٠

﴿ طاهر ﴾